

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 485/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koskien palestiinalaisten opiskelijoiden asemaa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Inka Hopsun /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 485/2025 vp:

Moniko Suomesta opiskelupaikan saanut ei ole pystynyt saattamaan loppuun viisumihakemustaan tunnistautumista varten vuoksi ja

millä keinoin viisuminhakua aiotaan kehittää, jotta viisumia on mahdollista hakea myös niiden opiskelijoiden, jotka sodan, konfliktin, riskiposition tai muun vastaavan syyn vuoksi eivät kykene matkustamaan Suomen suurlähetystöön tunnistautumista varten?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymyksessä puhutaan opiskelijoiden viisumeista. Koska viisumi on tarkoitettu lyhytaikaista, korkeintaan 90 vuorokautta kestävää Suomessa käyntiä ja lähtömaahan palaamista varten, ja opiskelijat saapuvat Suomeen pääsääntöisesti pidempiaikaisesti oleskeluluvalla, vastaan kysymykseen oleskelulupaa, enkä viisumia koskien.

Ulkomaalaisen maahantuloa ja siinä sovellettavia menettelyjä koskevat keskeiset säännökset sisältyvät ulkomaalaislakiin (301/2004). Ulkomaalaislain 35 §:ssä säädetään tunnistamisesta oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä. Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on tunnistettu ja hänen henkilöllisyytensä on luotettavasti todennettu voimassa olevalla kansallisella matkustusasiakirjalla.

Lain 60 §:n mukaan oleskelulupahakemuksen ottaa ulkomailla vastaan Suomen edustusto. Toimivaltainen edustusto määräytyy tasavallan presidentin asetuksella (613/2015). Palestiinalaisten asiointipaikaksi on säädetty Suomen Tel Avivissa sijaitseva suurlähetystö.

Ulkoministeriö on seurannut aktiivisesti palestiinalaisten tilannetta Gazassa sodan puhkeamisesta alkaen lokakuussa 2023. Olemme hyvin tietoisia, kuinka vaikeaa palestiinalaisten on ollut päästä poistumaan Gazasta, kun raja-asetukset ovat olleet suljettuna. Suomen edustustojen toimintakyky rajoittuu kuitenkin tehtäviin, joihin viranomaisilla on lainmukaiset valtuudet. Ulkoministeriön sekä edustustojen mahdollisuudet avustaa ja evakuoita rajautuvat konsuli-palvelulain mukaan

Suomen kansalaisiin ja Suomessa pysyvästi oleskeleviin ulkomaalaisiin sekä heidän seurassaan liikkuviin perheenjäseniin. Ministeriön maahantuloasioiden yksikköön ja Tel Avivin suurlähetystöön on tullut yksittäisiä tiedusteluja koskien palestiinalaisten asiointimahdollisuutta oleskelulupa-asioissa. Ulkoministeriö painottaa hyvän hallinnon toteutumista ja sujuvaa asiointia tilanteissa, joissa hakijasta riippumattomista syistä hänellä voi olla tarve asioida muussa kuin tasavallan presidentin asetuksen mukaisessa asiointipaikassa. Näin ollen tiedusteluihin on vastattu, että ulkoministeriö voi tapauskohtaisen harkinnan perusteella joustaa asiointipaikkaa koskevista säädöksistä ja palestiinalaiset voivat poikkeuksellisesti asioida missä hyvänsä Suomen edustustossa, johon he onnistuvat matkustamaan, esimerkiksi Kairossa. Gazalaisia asiakkaita on myös neuvottu maksamaan oleskelulupahakemuksen käsittelymaksu vasta edustustossa, jottei heille aiheutuisi turhia kustannuksia. Tel Avivin suurlähetystön oleskelulupien asiakirjalistalla oli 29.1.2026 yksi hakija Gazasta tulossa lakisääteiseen tunnistautumiseen.

Gazan rajanylityspaikkojen avaaminen on sitä ympäröivien Israelin ja Egyptin viranomaisten toimivallassa. Ulkoministeriö ei voi puuttua toisen valtion maahantulosäännöksiin tai viranomaisten päätöksiin, eikä siten voi esimerkiksi varmistaa kenenkään asiakkaansa maahan pääsyä toiseen valtioon.

Rafahin raja-asema avattiin 1.2.2026 kävellen liikkuville kumpaankin suuntaan. Ulkoministeriön tietojen mukaan aluksi rajan voi ylittää lääketieteellisellä perusteella noin 150 henkilöä (potilas ja kaksi saattajaa) vuorokaudessa. Tässä vaiheessa ei ole tietoa, milloin rajanylitys tulee mahdolliseksi muille henkilöryhmille, kuten esimerkiksi opiskelijoille, tutkijoille ja Suomessa asuvien perheenjäsenille. Ulkoministeriö ja Tel Avivin suurlähetystö seuraavat myös, miten Rafahin kautta poistuneiden gazalaisten oikeus palata Gazaan toteutuu. Tel Avivin suurlähetystö käy jatkuvaa vuoropuhelua mahdollisuuksien mukaan paikallisten hallintojen ja viranomaisten kanssa tuoden esille asiakkaidensa asiointiin kohdistuvia haasteita.

Ulkoministeriö seuraa jatkuvasti erilaisilla kriisialueilla oleskelevien ihmisten mahdollisuutta päästä asioimaan oleskelupa-asioissa Suomen edustustoissa ja asiaa säätelevää tasavallan presidentin asetusta päivitetään tarpeen mukaan. Tapauskohtainen hallinnollinen jousto asiointissa mahdollistaa sen, että niiden hakijoiden kohdalla, joiden on ollut vaikea päästä asioimaan toimivaltaisessa edustustossa, on voitu perustellusta syystä mahdollistaa asiointi muussa maahantuloasioita hoitavassa edustustossa. Oleskeluluvan hakemisesta, mm. hakijan tunnistautumisesta ja luvan myöntämisen edellytyksistä säädetään ulkomaalaislaissa, joka kuuluu sisäministeriön hallinnonalalle.

Helsingissä 12.2.2026

Ulkoministeri Elina Valtonen